

* * * ახალ-ქალაქის მაზრიდგან მოუ-
წერით: ამას წინედ ახალ-ქალაქის
ციხის მძიმე ავადმყოფთათვის დანი-
შნულ ოთახიდგან გაიქა ტუსალი
გრიქორ მიკირტიჩინცი, რომელსაც
ტფილისის საოლქო სახამართლომ
სამის წლით სატუსალო როტაში სამ-
სახური განუწესა. ამ რამდენიმე დღის
წინედ სოფელ ვარგავში, ამ სოფ-
ლისავე მცხოვრებელმა ისაკ დავლა-
შერიძემ ძალ-დატანება იხმარა მცირე-
წლოვან ქალ ელისაბედ თომაზოვი-
საზე.

* * * ოელავის მაზრიდგან მოუწევ
რიათ: დოლლიანიდგან მოყოლებუ-
ლი — კონდოლი, კურდლელაური შვილ-
სა და რვა მაისს დაუსხეტყვიაო. ამას
წინედ აქ მკვლელობა მოხდაო. მო-
ქალაქეთ ზაქარ სიმონოვს, ძმათა
ადამსა და დარჩო მიქელაძეთა და
სერგეი მაკაროვს რაღაზედაც ჩხუბი
მოუკიდათ. ამ ჩხუბში სიმონოვმა
სამივე ხანჯლით დასჭრაო. ამ სამ ში
დარჩო მიქელაძე ისე მძიმედ დაპირი-
ოურმე ხანჯლით, რომ ჭრილობის
გამო რამდენისამე ხნის შემდეგ სუ-
ლი განუტევაო.

* * * სიღნალის მაზრაში სეტყვას
ძალიან გაუფუჭებია კენახები. მაღა-
როსა, ასანურსა, და სხვა სოფლებ-
ში იმდენი ვენახი გაუფუჭებია, რომ
ზარალი 26,400 მანათამდე იქნებათ.
ამას წინედ, სოფელ საქობოში ლეკს
მამედ-ყადირ-ოლლისა და საქობოურ
მცხოვრებელს ზაქარ ფხოველაშვილს
ჩხუბი შოუვიდათ და ისე სცემეს ერ-
თმანერთი, რომ ორივენი დაიხოცნე-
ნო.

ၬၬ၂၃၂၂ၬ၆

კრთი ჩეკვებული ახალ-გაზდა ნაივიცი
კვეშილი ჩამოვიდა რესერთიდამ და ადგი-
კატობა დაწყე. უკედას უნდოდა გრ-
გლისა მისა პირველი სიტყვა. პირველი
სიტყვა წარმოსათქმა იმან დასაცილებელ
კრთის ჭეთაისელის საჭირისისა (ცაპე-
ცისა). რომელსაც ჭერდობას აბრალებდნენ.
სასამართლომ საჭირისი გაამართლა.

აგანი არ ყოფილა სისამართლაში,
როცა ეს საქმე გაიჩნა, მაგრამ პუეტის-
თვის ეს სულ ერთია. ყოფინა და არ-
ყოფნა მარტო გეგელისთვის არ იყო
ერთა და იგივე.

— იუაკი, აკაკი, სასამართლოში?

— გიუსგი.

— კარგად იჭავს თანა ასალის აღვრცა-
ონ.

— ১০৬ —

— ମାନ୍ଦିଙ୍ଗ ରୁକ୍ଷ କତ୍ତିଲା ତତ୍ତ୍ଵରୂପ କିମ୍ବା?

— კანონით გუველი დამნაშავე ან

ადგი უნდა იყოს ან გაციო — თქვენ ად-

၁၀

დაბა ტბილი

(მოწერილი ამბავი)

ସର୍ବଶାନୀ ମହାକାଵ୍ୟର୍ଜନୀ ସାହେଜିଲୀଙ୍କ ଏବଂ ଏହି
ମହାମୃତାଗ୍ରହଣରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପରିପ୍ରେସରୀଙ୍କ ଉପରେ
ବିଭିନ୍ନ ପରିପ୍ରେସରୀଙ୍କ ମହାମୃତାଗ୍ରହଣ ଏବଂ ପରିପ୍ରେସରୀଙ୍କ
ମହାମୃତାଗ୍ରହଣ ଏବଂ ପରିପ୍ରେସରୀଙ୍କ ମହାମୃତାଗ୍ରହଣ ଏବଂ

ნების ქადაგისა თც-დათ კერძული —
წებელმი: ობლად სდგას ქვედი ტაბ-
რები, მდიდარი ქვედის ნივთებითა. ამ
ნივთების ჰავნებს და განხილვაშ მოგვცა
საფულებელი მსჯელობისა, რომ აფხაზეთ-
ში ქრისტიანობა მტკიცე ფეხზე მდგა-
ნა და ქართველებს ღიღი განგლენა ჭი-
ნით აფხაზებზედ. პატივიმულო მკით-
ხველო უფლისებათ გაზითებიდან, რომ
წებელმი აღმოსჩნდა ქვედი სატება წმი-
და ეკატერინისა, წმიდა გიორგისა, წმი-
და თეოდორესა და მაცხოვრისა. ზედ
წარწერილი სიტყვანი ამ სატებზედ
არაა ქართველი სუცურის ასოებით და-
წერილი. მშესაფეხე, უნდა დაგრწმუნ-
დეთ, რომ ოდესები აქ ქართველ წინა-
დოცვას ჰქონდა მშექვედი. ერთად ამ
სატებთან ეწევნენ სხვა-და-სხვა სპილენ-
ძის ნივთისა, რომელიც ამტკიცებს წარ-
მართების განვლენასც აფხაზებზედ, მაგ-
რამ ვინც იცის აფხაზეთის სტრონა და
უმეტესს დოისკურიისა (სოსუმს ქვედა
ეძახდნენ ბერძნები „დიოსკურიას“), არ
გაჰვირდება ქრისტიანულ და წარმართვულ
სელოვნების შეერთების გამო. სსკა-და-
სხვა საუკუნეებში აქ სცხოვრობდნენ ეგ-
ვიპტელები, ბერძნები, რომელები, თათ-
რები, ქართველები, ამისთვის საკვირვე-
ლი არ არის, რომ ერთსა-და-იმავე ად-
გილზედ არაა დამჩენილი სსკა-და-სხვა
გვარი მეგლი და მათისა ნამდებელი მათის
საქმისა და მოღვაწეობისა.

ჩვენმა ასხელოვება ბატონმა დიმიტ-
რი ბაქრაძემ, რომელმაც განისილა ვორცელი
მოხსენებული ქვედი ნივთი, ნამდები
წებელმი, დაგიმტკიცა, რომ წარწერი
სატებზედ ეგვიპტის მეთერთმეტე საუკუ-
ნეს. გარდა ამისა ბ-მა ბაქრაძემ გვიჩვენა
ის შესანიშნავი სპილენძის კვარი, რო-
მელიც მას იარაგა წებელმი. ამ წებელ-
მი ესდა სცხოვრებს გაზეთის „კავ-
ანათ“-ის რედაქტორად ნამეოთი ბ-ნი
კორონოვი. კორონოვის მასლობლად
სდგას ქვედი ტაბარი და ამ ტაბარში
აღმოსახნა გიდევ შესანიშნავი ქვები
სსკა-და-სხვა გამოსატულებითა. ბაქრაძემ
გვიამო, რომ ამ ქვებ შორის ერთი
უმეტესს შესანიშნავი არისა, და მასზედ
შირველად გმოსახულია კვარცმა მაცხოვ-
რიისა, მარკვენი და მარცხნივ მაცხოვრი-
სა არისა კვარცმული რონი აფხაზი.
შემდეგ — ღვთის მშობელი თავის მხო-
ლოდ შესილის ძით; გარდა ამისა იღა-
ნე ნათლის მცემელი და ნეთლის-ღება
იყსო ქრისტეს, რომლისკენაც მიმართუ-
ლია საკურთხევები სელი მამა ღვთისა.
მეორეს მხრით შესანიშნავი არის მსატ-
რობა მაძლიისა. ეს მამადი მგაცრად უუ-
რებს მოციქულს შეცრეს, რომელიც სე-
ლებით შირს ითარებს, რომ არ დაინა-
სოს მშესილებელი თვალები მამლიისა. ამის
გემდღით არის მსატრობა შეტრე მოცი-
ქულის კვარცმისა. მოციქული თავით პრის
მიკრული კვარცედ ქვევით და ფეხებით
ზეთ, ამათ ქვევით არის სახე კეშაბისა,
რომელსაც გაზარულაპატეს ადამიანი წე-
ლადმდინ; გარდა ამისა არის დახატული
ერთი დადგებული გაუ-გაცი, მჯდომარე
მშენიერ ცხენზედ, ეს გაუ-გაცი მისდევეს
იღმისა, იღმის რებზედ ზის ერთი წმი-
და გაცი და სცდილობს არ გაუშესა.
ცხენი არის შეგმაზული. უნაგირითა და
სსკა-დ-სხვა მორთულობითა, რომელიც
ქვედ ღრეოს იცნობდნენ და ასლაც იშვია-
თად, ათასში ერთხელ შეიძლება წინასა-
კაცმა. მეორე მსედარის სახეც არის, რო-
მელიც აგრძოვე ზის შეგნიერ ცხენზედ:
დასასრული, ჩვენ უურადღებას იზიდავს
გამოსატულობა არქეორისა თავის შესა-
მოსელით. არქეორს გერლის უდგა საცე-
ცხლურითურთ ერთი მთავარი.

მთიელის უგედურება

მთიელი მოკვდა. სიკედილი საშინელია. წარმოიდგინეთ სამარე, — ცივია ამარე; საულავის პირზე აგროვებული მიწა და მესაფლავები წელნიჩიანები, რომელნიც მზად არიან მიატყარონ მიწა საბრალო ჩემს მეგოარს... ახლა უნდა ჩალპეს მისი გრძნობი გული მიწაში, — და ჭიათუებით უნდა გაიტონს გრძნობის ადგური. კუბოშიაც ხომ არ ჩაუსვებიათ, — არა, ორი ფიცარი არის ერთმანერთზე გაკრული და იმაზედ სვენია მისი გვამი... უკან შავად ჩაუმული დედაკაცი მისდევს, მისი სახე ლვარისაგან დაღარულს ფერდასა გავს, მისი თითები სანთელივით გაკეთლებულა, მისი თვალები დაბნელებულს მზეს მომავრნებს, — მისი თავი ელგა-მეხისაგან დაჩაგრულს ტოველს კლდეს ჰგავს, რომელსაც ხსოლოდ თმის მაგივრად ბრძამი კვითელი, წვერებ შეკრეცილი ჯუფაგუფად აქა-იქ მიპოსება... მისდევს დედაკაცი კუბოს კოჭლობით, ცალს თეძოს მიიქნევს და იმას მისდევნ კიდევ ბალდები თავ-გაწერილები, უკ-შიშვლები; ტანზე კონკები, ძონები აცვათ და ტირიან...

ობლობა უფრო საშინელია. მკედარი აღარაფერსა გრძნობს, თუნდა მგლებმა და სვავებმა შავამონ, თუნდ ჭიებმა — სულ ერთია. საბრალოა დაობლებული ოჯახი. ყველაფერი ცუდი დაობლებულს ოჯახში გაჩნდება: სიმშილი, დედა-კაცის ნამუსის დაკარგვა იბლივი გულისთვის, გაძეჩავება გულისა და ტრინოსა — ტყუკელაფერი იმას მოადევს. სახლის კერი თან-და-თან დალპა და წყალმა ჩამოიწყო იქიდამ ჩამოდენა; კედლები ჩამოიქცა, აქეთ-იქიდამ ზუზუნით შემოდის ქარი და შემოაქვს ნამქერი. კერა აივსო თოვლით. შემა აღარ არის, ცეცხლი ააქრა. ბალდები ბაგბაგებენ: და-და-და- დედა, პური გვშიანო, იძახიან. მოიკათ შეიღლო ეუბნება დედა, ეხლავე ვიშოვეით... დედა მიღის მეზობელთან ხელის გასამართავად. ოჯახში ქურდიც გამოდგა, ჰპარავს დედას სამარხს, მიაქვს და სხეაგან ჰყილის.

ბონთვერა ძალმაც-კი უღალატა თავის პატრონს, მოჟშივდა და იმიტომ იმან დაიწყო წისქვილებში სიარული. აქა-იქ ქუჩებში დაწანწალებს საკადავი: ბეწევი ადგილ-ადგილ აგლეჯოლი აქვს და ტატველი ტყავი უჩანს, ყეფასაც ველარ ახერხებდა; ის აღარც ქუჩისთვის გარგოდა, არც სახლის ყარაულად... ქურდი თამამად მიღიოდა და იპარავდა, რასაც მოასწრობდა... ოჯახში ერთი ქათამი აღარ იპოება, სულ მოიპარეს; მამალიც აღარ ყივის, რომ განთიადი აუწყოს გულ-ჩანედილებს, ოხრებს, ტივლებს, ბექავებს.

ამ დროს სტუმარი მავიდა.

ოჯახის უფროსი ცოცხალი ეგონა ივანეს, მოვიდა და ჩამოხდა იბლების ოჯახში; ცხენი ლობეზედ მიაბა, ხურჯინი დერეფანში მიაგლო. გამოცივიდნ ბალები, დედა-კაცები და დაუწეუს ჩხრეკა ხურჯინს, აფათურებენ შიგ ჰელებს, იქნება საჭმელი,

ნ სასმელი რამ ვიპოვთო. იუნემ
კითხა: ბერო შინ არისო? — მოკვდაო,
ჟასუქეს... რომ გაიგონა შასპინძ-
ლის სიკედილი, დაუყეირა ივანემ ბალ-
ეგბს, ხურჯინს ხელი უშეითო...
ალლები დატხნენ — ერთი ხმელი შო-
რი მოეგდოთ, დაეტეხათ, ერთი იქით
იტუზა კედელთან, მეტრე აქეთ, მესა-
ე საღლაც უკან, და დაუწყეს ღრლნა
სავ-თავიანთ წილს, ღრლნიან ბალ-
ეგბი შორს, როგორც მგელი ძალს.
ბალები ერთი ერთმანერთზედ მიყ-
ილიყვნენ დედის გარეშემო და დას-
ინებოდათ... ყველამ ერთი სიზმარი
ახეს... ჰედავენ ბერავები სასაფლაოს,
აღაც იმათი მამა არის დასაფლავე-
ბული, სასაფლაო შამბით დაფარულია.
როგოს საფლავის ქვა სრულებით არა
ჩანს, ზოგს საფლავს ქვა სრულებით
არ აძევს. მიჩუმებულია სასაფლაო.
თასში ერთგან გველი მოხვლანჭილა
და დასინებია საფლავის ქვის ძირ-
ში, — სხვაზე ხლიკი შესუბებულიყო
და მოელერებია კისერი... ერთ აღას
შამბმა გაიშრიალა, გადაიწ-გადმოიწია,
საფლავი გაეღო... და ამოჩნდა ბე-
რო. გაუხარდა იმის ცოლ-შვილს,
შემოეხვივნენ გარეშემო: ზოგი ჯიბეს
მიყარდა, ზოგი ხელებზედ ჩამოეკიდა.
ბეროს გულზედ, მკლავებზედ, ზოგან
ნატყუიარი ეტყობოდა, სხევან ნახმ-
ლევი და ნახანჯლარი. სისხლით იყო
ვაბასრული...
— გვიშველე რამე, მამავ, გვიშვე-
ლე, დავიღუპეთ.
— რა გიშველოთ, ეუბნება ბერო,
მისუსტებულის, მიკენდილის ხმით,
მისი ხმაც დაკოდილი იყო. — მე მეტი
ამაზედ აღარ შემიძლიან, აი დამხედო
ჩემს სხეულს, ადგილია, რომ წუთ-სო-
ფელს ტანჯვის ნიშანი არ დაესოს. მე
ჩემი ვალი მოეხადე, ეხლა თქვენს
თავს თვითონ თქვენ მოუარეთ...
გაუ-ჭშაველა

ნ ა რ კ ვ ე კ ა

(ურნალ-გაზეთებიდან)

მოსკოვის დრამატიული დასი ამ
ხანბით ვარშავაში იმყოფება და
რუსულ წარმოდგენებსა ჰმართავს.
გაზეთ «С.-Петербургскія Вѣдомости»-ს რამდენიმე მაგალითი მოჰ-
ყავს იმის შესახებ, თუ როგორ მი-
იღო ვარშავის საზოგადოებამ მოქ-
კოვის არტისტები:

სამ პოლშერ გაზეთის რედაქციას
შეუთად ბილეთები გაუგზავნეს რუსულ
წარმოდგენზე დასასწრებადათ. წარმო-
დგენის მეორე დღეს ერთს გზითში,
ოფიციალურ განყოფილებაში, შემდეგი
შენიშვნა იყო დაბეჭდილით: „რუსული
წარმოდგენა იყო, თეატრში გენერალ-
გუბერნატორი დასწროვა...“ რუსის
არტისტებმა, როგორც რუსების თა-
ვაზიანობას შესჭრის, ღრმა მოხუცე-
ბულს პოლშის არტისტს უსლკოვესკის
დაზნის გვირგვინი მიართვეს და...“

* * *

შემდეგი ამბავი ცხადად გვიჩვე-
ნებს, თუ რა უბედურება მოსდევს
ხოლმე რომელსამე განკარგულე-
ბას, როდესაც განკარგულება გაუ-
გებლად არის დაწერილი. აი საქ-
მე რაშია:

ინგლისის ვიცე-პოლოლს, დიუვერიის,
გაზეთ „Новое Время“-ს სიტყვით, ბირ-
შაში, ინდო-ჩინეთის ნახევარ კუნძულზე,
შემდეგი ბანება გაუცია: უგელა ბირმედის,
რომელიც 1-ს ივნისამდი თოვიარალა

დასდებს, ყოველი დანაშაულობა ეპატ-
ვება. ბირმელებს ეს ისე გაუგიათ, გოთომც
1-ს იქნისამდე სრული თავისუფლება ე-
ლევათ მიმი განაგრძონ, და ა ბირმელებს
ხელი მიუვიათ და მოელი ქვეყანა თოვ-
იარალში ჩასვამთო. ინგლისის ზარები
ველარ ადგინ თურმე ამდებს მეომარს
და დიდს გაჭირვებაშიც არიანო ინგლი-
სელები.

ვინ იკის, მართლა ვერ გაიგე
ბირმელებმა, რაც განკარგულება-
ში ეწერა, თუ იმათაც ევროპის
პოლიტიკის ხრიკები კარგად შეუ-
წიავლიათ!

უცხოეთი

ბოლგარის. ბოლგარიასა და ადმი-
სავლეოს რუმელიაში, როგორც ვიცით,
დანაშაულია არჩევანები დიდის საერთ-
ოუნის დემოკრატიაშისა. თვით ბოლგარია-
ში არჩევანები შშვიდობიანად თავდება,
მაგრამ რუმელიაში ისეთი საარჩევნო
ციებ-ცეკვებია თურმე, ისე მწვავედ ბირ-
მების ერთმანერთს შეირის მთავრის მო-
მსრე და მოწინააღმდეგებე დასწი, რომ
ზოგან მთელი საარჩევანო ამა იმართე-
ბა და სისხლიც-ქა იღვრება ამ არჩევანე-
ბის დროს. ტილიბაზოლში საქმე შშვი-
დობიანად გათავდათ. ენი-ზაგრში კი
ერთი აფიცერი იქმნა მოვლული. ამ რო-
გორ იყო თურმე ეს საქმე: აქაურ მეცნ-
საფეხეთა უფროსი, შარქებივი შერბეცოვი
ურჩევდა მოწინააღმდეგე დასის მაშვი-
თართა, უწესოებას ნუ მოახდენთო, კე-
რაფერი მამულის-შეიღლაბა არის, რომ ამ
გაჭირების დროს ერთმანერთში ასეთი
უთანხმოება და შეული გვჭინდესთ. ამ
დროს ამ ჩივიცებს მიეპარ ერთი მოწი-
ნააღმდეგე დასის მეკენჭე და რევოლუ-
ცისრილა საიუთშეულშით. აფიცერმა იქმნ-
სებდი დალია თურმე. შარქებივის სელ-
ქებითმა ჯარის-კაცებმა მოწინააღმდეგეთ
თოვის სროლა დაუწეს. იმათაც დასცა-
ლეს თავის მხრით თოვები, მაგრამ ბო-
ლოს გაიქცენ და დაითანცენენ. ადმი-
სავლეო რუმელიაში ბევრგან სსკაგანაც
იყო უწესოებათ. მრავლად იქმნა ხალხი
შეცემობილი და დატუსადაბულია. ამ-
ბობენ, რომ უნდოდათ შეცემოთ ლირი
მეთაური კაცი მოწინააღმდეგე დასისა,
სტეფანე გერმანი და დირქელორად ნამ-
ული გელიხეგიორ, მაგრამ ეს მოღვაწე
ნი დაიმაჯნებ და თავს უშეედესო.

სერბი. სერბია გადებ იმ ზოგნა-
შია, როგორ მოასერსხს რომ წლის
შემოსავალი სასელმწიფოსა ადემატებო-
დეს დასახარჯვს. ამ რა უთქმამს სერბიის
გაროლს მიღანს ერთის სერბიელის გა-
ზეთის თანამშრომელისათვის:

„სელანდელი პლატიფური ბერილა
დასთა შეირის სერბიაში, სთქება თურმე
კარლობია: —სელ ბიუფეტის გამოაქო-
წლიური ჩენი შემოსავალი 37 მილილ-
ონი დინარია. სარჯა კი 48 მილილ-
ონია. ამ ფულში 2 მილილინი ისარ-
ჯება უკველ-წლივ იმ გაღის გასასტემ-
რებლად, რომელიც იმისათვის ავიდე-
თო. ამ გვარად სარჯა დაქმატება შემო-
სავალს 11 მილილინითათ. ამ სელ კი
არის დღეს ჩენი ზოგნა, რომ ეს 11
მილილინი სარჯაზოგრამე მეცამციროთ,
ას სელ მოვაპოთო. მე უკველ დასთა
მეთაურებთანა მეონდა ლაპარავი ამ საგან-
ზეო, მზად გაუსვა იმასთვის ჩამებარები-
ნა გაშეება შეენისა, ვინც ამ ჩენის
ტევითად რაიმე წამალს დასდებდა, მაგ-
რამ შერც ერთმა მათგანმა შესაბამა წამ-

၁၆၃၈

სერბია. სერბია კიდევ იმ ზოგნება-
შია, როგორ მოახერხოს რეაქტიულის
შემთხვევადან სასეღლწილებისა ადგმაცემო-
დეს დასახარჯეს. ამ რა უთქვამს სერბიის
კაროლის მიღანს ერთის სერბიულის გა-
უხოთის თანამშრომელისათვის:

„ესლანდეფი პოლატიკური ბრძოლა
დასთა შორის სერბიაში, სოჭება თურქე-
კაროლიმა: — სულ ბიუჯეტის გამოაკო-
ნია წერი ჩენი შემთხვევადან 37 მილიონი
ათი დინარია. სარჯა კი 48 მილიონი.
ამ ფულში 2 მილიონი ისარ-
ჯება უკველ-წლივ იმ გაღის გასასტუმ-
რებლად, რომელიც ომისათვის აკიდუ-
თ. ამ გვარად სარჯა დაქმატება შემთ-
ხველს 11 მილიონითათვის. ამ სულ კა-
რის დღეს ჩენი ზოგნა, რომ ეს 11
მილიონი სარჯაითგრომე მეკანიზმთ,
ას სულ მოვსპოოთ. მე უკველ დასთა
მეთაურებთანა მქონდა ლაპარავი ამ საგან-
ზეო, მზად ვაუგა იმისთვის ჩამებარები-
ნა გამტკიბა ქვეწისა, ვინც ამ ჩენის
ტკივილს რაიმე წამალს დასდებდა, მაგ-
რა კურც ერთმა მათგანმა შესაბამა წამა-

